

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001740

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бевз Наталія Леонідівна

2. Nataliia L. Bevz

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 204

Назва наукової спеціальності: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Дата захисту: 18-06-2026

Спеціальність за освітою: Бізнес-адміністрування

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 204

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.15, 68.39.18, 68.39.19, 68.39.35

Тема дисертації:

1. Оптимізація технології вирощування ремонтного молодняку свиней
2. Optimization of technology for raising replacement young pigs

Реферат/анотація:

1. Сучасне свиначство орієнтоване на підвищення продуктивності та біобезпеки із зменшенням використання антибіотиків. У цих умовах ключового значення набуває оптимізація технології виробництва свинини. Фітогенні кормові добавки є перспективною альтернативою, однак їх вплив на фізіологічний стан, продуктивність, поведінку і «gut health» ремонтного молодняку потребує комплексного наукового обґрунтування. У дисертації отримано науково обґрунтовані результати, які розширюють та поглиблюють сучасні уявлення про оптимізацію технології вирощування ремонтного молодняку свиней і підвищення продуктивності свиноматок в умовах промислового свиначства за використання фітогенних кормових добавок. У дисертації обґрунтовано ефективність використання фітогенної кормової добавки природного походження «Імуночасник» як інструменту оптимізації технології вирощування ремонтного молодняку свиней і підвищення продуктивності свиноматок в умовах промислового свиначства. Комплексні

експериментальні дослідження охоплювали оцінку росту, розвитку, відтворювальних, біохімічних, мікробіологічних, морфофункціональних та економічних показників. Встановлено, що згодовування фітобіотику «Імуночасник» у складі повнораціонних комбікормів позитивно впливало на власну продуктивність ремонтних свинок. За введення добавки у дозах 500, 1000 і 1500 г/т комбікорму середньодобові прирости зростали відповідно на 9,43; 9,87 і 8,54 % порівняно з контролем. Найвищу біологічну та технологічну ефективність забезпечувала доза 1000 г/т. Рівень вибракування у контрольній групі становив 15,0 %, що перевищувало показники дослідних груп на 7,5–10,0 %. Контроль вгодованості засвідчив формування оптимальних резервів тіла ремонтних свинок перед поросністю без надмірного ожиріння. Значення селекційного індексу коливалися в межах 42,56–44,19 бала, з максимальними показниками у тварин III групи, що свідчить про їх найбільш збалансований розвиток. Це зумовило вищий рівень запліднення у свиноматок III (94,4 %) та IV (91,2 %) груп. За результатами науково-господарського дослідження оптимальною дозою добавки для періоду вирощування та підготовки до осіменіння визначено 1000 г/т комбікорму. Застосування кормової добавки «Імуночасник» у дозі 0,10 % від маси корму в раціонах ремонтних свинок генотипу (ВБ×Л) забезпечувало достовірне переважання за живою масою та середньодобовими приростами, починаючи з 17 тижня вирощування ($p \leq 0,001$), що зберігалось до 28-тижневого віку. Приріст живої маси перевищував контроль на 9,88 кг, а збереженість поголів'я становила 95 %, що на 10 % більше порівняно з контрольною групою. Отримані дані підтверджують ростостимулюючий і профілактичний ефекти фітогенної добавки. У свиноматок першого циклу відтворення використання добавки «Імуночасник» у дозі 1 кг/т комбікорму забезпечувало найвищий індекс відтворювальних якостей – 40,85 бала, проти 33,21 бала у контролі та 36,14 і 37,67 бала у групах із дозами 0,5 і 1,5 кг/т. Добавка сприяла підвищенню багатоплідності, збереженості приплоду та енергії росту поросят-сисунів. Згодовування фітобіотику ремонтним кнурцям забезпечувало інтенсифікацію росту, починаючи з 17-тижневого віку ($p \leq 0,05$), з більш вираженою відповіддю у тварин породи ландрас. Додавання кормової добавки «Імуночасник» зумовлювало зниження товщини шпигу у кнурів великої білої породи та незначне її збільшення у кнурів породи ландрас. Встановлено породні особливості спермопродуктивності: у кнурів породи ландрас був більший об'єм еякуляту, але нижча концентрація спермій. Вірогідний вплив умов годівлі виявлено для виживаності спермій, особливо у кнурів породи ландрас. Фітогенна добавка не впливала на абсолютні показники тривалості основних проявів статевої поведінки кнурів ($p > 0,05$), однак змінювала співвідношення між окремими поведінковими параметрами. Аналіз головних компонент показав, що перша компонента (PC1), яка пояснює 26,1 % загальної мінливості, характеризує особливості статевої поведінки ремонтних кнурів і чітко розмежовує тварин контрольної та дослідної груп, тоді як друга компонента (PC2), що описує 22,1 % мінливості, відображає характеристики еякуляту та диференціює кнурів за породною належністю. Це вказує на те, що фітогенна добавка впливала переважно на співвідношення між окремими поведінковими показниками, зокрема між тривалістю еякуляції та часом від досягнення ерекції до її початку, а не на їх абсолютний рівень. Економічна оцінка засвідчила зниження собівартості 1 кг приросту живої маси поросят до 150,61 грн у III групі (на 29,01 грн менше контролю). Чистий прибуток зростав з 3,00 тис. грн у контролі до 4,02–6,26 тис. грн у досліді, а рівень рентабельності досягав 65,99 %, що на 27,58 % перевищувало контроль.

2. Modern pig farming is focused on increasing productivity and biosafety while reducing the use of antibiotics. In these conditions, optimizing pork production technology becomes crucial. Phytogenic feed additives are a promising alternative, but their impact on the physiological condition, productivity, behavior, and gut health of replacement young stock requires comprehensive scientific justification. The dissertation presents scientifically substantiated results that expand and deepen current understanding of the optimization of replacement piglet rearing technology and the improvement of sow productivity in industrial pig farming using phytogenic feed additives. The dissertation substantiates the effectiveness of using the natural phytogenic feed additive «Imunochasnyk» as a tool for optimizing the technology of growing replacement piglets and increasing the productivity of sows in industrial pig farming. Comprehensive experimental studies covered the assessment of growth, development, reproductive, biochemical, microbiological, morphofunctional, and economic indicators. It

has been established that feeding the phytobiotic «Imunochasnyk» as part of complete feed had a positive effect on the productivity of replacement sows. When the supplement was added in doses of 500, 1000, and 1500 g/t of feed, the average daily gains increased by 9.43, 9.87, and 8.54 %, respectively, compared to the control. The highest biological and technological efficiency was achieved with a dose of 1000 g/t. The culling rate in the control group was 15.0 %, which exceeded the indicators of the experimental groups by 7.5–10.0 %. Control of fatness showed the formation of optimal body reserves in replacement sows before farrowing without excessive obesity. The selection index values ranged from 42.56 to 44.19 points, with the highest values in animals of group III, indicating their most balanced development. This resulted in higher fertilization rates in sows of groups III (94.4 %) and IV (91.2 %).

According to the results of the scientific and economic experiment, the optimal dose of the supplement for the growing period and preparation for insemination was determined to be 1000 g/t of compound feed. The use of the feed additive «Imunochasnyk» at a dose of 0.10 % of the feed weight in the diets of replacement sows of the genotype (LW×L) provided a significant advantage in live weight and average daily gains, starting from the 17th week of rearing ($p \leq 0.001$), which persisted until 28 weeks of age. The live weight gain exceeded the control by 9.88 kg, and the survival rate was 95 %, which is 10 % higher than in the control group. The data obtained confirm the growth-stimulating and prophylactic effects of the phytogenic supplement. In sows of the first reproductive cycle, the use of the «Imunochasnyk» supplement at a dose of 1 kg/t of compound feed provided the highest reproductive performance index – 40.85 points, compared to 33.21 points in the control group and 36.14 and 37.67 points in the groups with doses of 0.5 and 1.5 kg/t. The supplement contributed to increased fertility, litter survival, and growth energy in suckling piglets. Feeding the phytobiotic to replacement boars ensured growth intensification starting from 17 weeks of age ($p \leq 0.05$), with a more pronounced response in Landrace animals. The addition of the feed supplement «Imunochasnyk» led to a decrease in backfat thickness in Large White boars and a slight increase in Landrace boars. Breed characteristics of sperm productivity were established: Landrace boars had a larger ejaculate volume but a lower sperm concentration. A significant effect of feeding conditions was found on sperm survival, especially in Landrace boars. The phytogenic supplement did not affect the absolute indicators of the duration of the main manifestations of boars' sexual behavior ($p > 0.05$), but it did change the ratio between individual behavioral parameters. Principal component analysis showed that the first component (PC1), which explains 26.1 % of the total variability, characterizes the sexual behavior of replacement boars and clearly distinguishes between animals in the control and experimental groups, while the second component (PC2), which describes 22.1 % of the variability, reflects the characteristics of ejaculate and differentiates boars by breed. This indicates that the phytogenic supplement mainly affected the relationship between individual behavioral indicators, in particular between the duration of ejaculation and the time from erection to its onset, rather than their absolute level. The economic assessment showed a decrease in the cost of 1 kg of live weight gain of piglets to 150.61 UAH in group III (29.01 UAH less than the control). Net profit increased from 3.00 thousand UAH in the control group to 4.02–6.26 thousand UAH in the experimental group, and the profitability level reached 65.99 %, which was 27.58 % higher than in the control group.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Lykhach V., Bezv N., Lykhach A., Balanchuk I., Faustov R., Shaposhnik V. Influence of a garlic-based additive on performance parameters and intestinal morphology of replacement gilts under commercial conditions in Ukraine. *Veterinary World*. 2026. Vol. 19 (3). P. 1229–1245.

- Повод М. Г., Лихач А. В., Бондарська О. М., Лихач В. Я., Ченцов М. М., Бевз Н. Л., Глухенький С. Л., Ярошук Д. А. Вітчизняний та світовий ринок свинини: підсумки 2022 року та прогнози. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки». 2023. Вип. 130. С. 307–319.
- Бевз Н. Л., Лихач В. Я. Оптимізація технології вирощування ремонтних свинок за використання природного стимулятора росту «Імуночасник». Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. 2024. Вип. 140. С. 373–383.
- . Бевз Н. Л., Лихач В. Я. Підвищення продуктивних ознак свиноматок за використання кормової добавки «Імуночасник». Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2025. Вип. 1 (46). С. 11–18.
- Bevz N., Lykhach V. The effect of a phytogenic preparation on productivity, biochemical blood status, and intestinal microbiota of replacement gilts. Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. 2025. Vol. 21 (6). P. 128–143.
- Бевз Н. Л., Лихач В. Я. Вплив фітогенної кормової добавки на ріст, розвиток та спермопродуктивність ремонтних кнурів. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки». 2026. Вип. 147. Т. 1. С. 267–281.

Наукова (науково-технічна) продукція: науково обґрунтовані результати, які розширюють та поглиблюють сучасні уявлення про оптимізацію технології вирощування ремонтного молодняку свиней і підвищення продуктивності свиноматок в умовах промислового свиначства за використання фітогенних кормових добавок

Соціально-економічна спрямованість: наведено вирішення виробничих завдань, спрямованих на оптимізацію технології вирощування ремонтного молодняку та підвищення продуктивності свиноматок першоопоросок в умовах промислової технології за використання фітогенної кормової добавки «імуночасник»

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100264; 0122U201293; 0122U201294

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лихач Вадим Ярославович

2. Vadym Y. Lykhach

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9150-6730

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онищенко Андрій Олексійович
2. Andrii O. Onyshchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0684-1201

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497006

Місцезнаходження: Шведська Могила, Полтава, Полтавський р-н., 36013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ващенко Павло Анатолійович
2. Pavlo A. Vashchenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9287-819X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рубан Сергій Юрійович
2. Serhii Y. Ruban

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8114-3665

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чепіль Людмила Василівна

2. Liudmyla V. Chepil

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 16.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2889-5446

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сичов Михайло Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сичов Михайло Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна